VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za krásnými výhledy lanovkou na Medvědín a Zlaté návrší

GPS souřadnice: 50.728904, 15.6107073

Praktické informace

Délka trasy: 7 km

Obtížnost: Středně náročná trasa, která se dá projít suchou nohou jen od května do října. Vhodná pro pěší. Pokud zvládnou cestu sedačkovou lanovkou, tak i pro psy. Máte-li štěstí a neprší, dá se celá trasa projet na kole i s terénním kočárkem. Pokud se na trasu chystáte v zimě, informujte se v infocentru, zda je průchozí. V zimním období ovšem jízdenka zdarma na lanovku neplatí.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 145 km ujedete z Prahy do Špindlerova Mlýna za dvě hodiny. Nejpohodlnější je vyjet z Prahy po Jižní spojce směrem na Mladou Boleslav – silnice 10 (E65). Pak již drandíte na Jičín→ Novou Paku → Vrchlabí → a Špindlerův Mlýn.

www.idos.cz

Turistická mapa: Odkaz na mapy.cz

Parkování: Ve Špindlerově Mlýně. Pokud jste ubytovaní v hotelu Sněžka, auto nechte u něj. K lanovce na Medvědín dojdete pěšky – je to 1 km.

WC: U lanovky, na Medvědíně a ve Vrbatově boudě.

Možnost občerstvení: Na výše uvedených horských boudách, kde však bývají fronty a jídlo je poměrně drahé. Proto doporučujeme vzít si s sebou do batohu vydatnou svačinu s pitím. Jako odměnu pro malé turisty nezapomeňte čokoládu, nejlépe matterhornský Toblerone. (V textu výletu s touto pochoutkou trochu počítáme.)

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Harrachov, Vrchlabí, Kozákov, Bílé Labe, hřebenovka ze Špindlerovky.

Trasu pro vás prošly Lucie Nachtigallová s dcerou Alžbětou (15 let) a její chilskou kamarádkou Amandou (16 let).

Postřehy dívek:
Bety: „Cesta lanovkou byla depresivní, protože přes mlhu nebylo vidět na krok. Pak jsme vyjely nad mraky… A najednou azuro. Neuvěřitelné!“
Amy: „V Chile máme také hory, ale takhle zvláštní ne. A také tam nemáme tolik pomníků a mrtvých lyžařů.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zveme vás na krkonošské hřebeny, na jednu z nejnavštěvovanějších horských tras. Turistická stezka vede ze Špindlerova Mlýna. Vyveze vás lanovkou na Medvědín až k pomníkům umrzlých lyžařů a okruhem zase odvede zpátky. Uvidíte to nejkrásnější z Krkonoš: nejvyšší vodopády, vyhlídky na divoké scenérie Labského dolu a Kotelní jámy. Také spatříte slavné horské boudy. A i když bude krásné letní teplé počasí, nezapomeňte si do batohu přibalit větrovku. Na hřebenech fouká a teplota je zde vždy nižší. Pevná obuv je pro tento výlet nezbytná. Vyplatí se mít po ruce i čepici a pláštěnku.

Výlet jsme pro vás připravili ve spolupráci s hotelem Sněžka, je pro vás tedy zdarma! :)

Ti, co jsou v hotelu ubytovaní, mají navíc jako bonus jízdu lanovkou na Medvědín zdarma – nahoru i dolů, a to v období od 1.5. do konce letní sezóny. Vše je samozřejmě závislé na provozu skiareálu.

Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci,

víte, že dnešní cesta za hádankou povede místy, kterými běžně prochází sám pán hor Krakonoš? Budeme mít dostatek příležitostí seznámit se s jeho královstvím. Je krásné, ale nikdy nesmíme zapomenout, že dokáže být i velice nebezpečné a zrádné. Zvláště v zimě se často dokáže proměnit v panství větru, sněhu a lavin. Tehdy se mnohdy stává dějištěm tragických událostí. My půjdeme ve stopách jednoho starého příběhu, který se navždy zapsal do dějin českého lyžování. Budeme si ho na našem výletě vyprávět.

Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte. Pokud ji po vyluštění přinesete do hotelu Sněžka, dostanete za ni drobný dáreček, a navíc se z ní vyloupne ještě jeden bonus navíc.

Mapa výletu

Za krásnými výhledy
lanovkou na Medvědín
a Zlaté návrší
DOLNÍ STANICE
HORNÍ STANICE
START
CÍL
HOTEL SNĚŽKA

Doplňovačka

Jdeme na to! Šlápněme do hor:

Naše putování začíná u hotelu Sněžka, který si u nás tento výlet objednal. Samozřejmě jen a jen pro vás. Pokud si budete chtít po výletě odpočinout, zbytečně nepátrejte. Široko daleko nenajdete příhodnější místo, než je právě tenhle hotel. Mají zde totiž Spa & relax centrum, nově zrekonstruované wellness vybavené whirpoolem, a dokonce i tradiční saunou s teplotou 85 až 90 °C a ochlazovacím bazénkem. O masážích ani nemluvíme, bez těch se řada výletníků neobejde. A také tu báječně vaří!

Proto není divu, že zde na nás čeká první písmenko do tajenky.

Podívejte se nad vchod do hotelu. Nad nápisem *HOTEL, RESTAURANT* je jedno velké písmenko.

1. **Napište písmenko do doplňovačky.**

Od hotelu to máme k lanovce jen necelý kilometr. Vyrazíme tedy do města, a to následovně: Když stojíme před vchodem do hotelu, vydáme se doleva z mírného kopce a po zeleně značené Mlynářově cestě dojdeme až k řece. Abychom neťapali jen tak zbůhdarma, pochopitelně cestou „ulovíme“ nějaké písmenko do tajenky.

Napravo vidíme hotel se zelenou střechou a velkými křížky. Skoro to vypadá, jako by tady někdo hrál mega piškvorky. Kolik křížků napočítáte? A jak se jmenuje strom před hotelem?

Za ubytovací budovou odbočíme doprava a scházíme po stezce.

Napravo trčí divné betonové sloupy… Vypadají jako nějaká korunka, kterou tady odhodil obr, že?

O kousek níže už je vyhlídka a u ní cedulka *Mlynářovy naučné stezky*. Koukněte na ni.

2. **Jakou barvu má mlynářův šátek?**

A víte, jak se jmenuje město pod vámi?

V srdci Krkonoš, tam, kde řeka Labe meandruje do údolí, vyrostlo horské městečko Špindlerův Mlýn. Možná se mohlo jmenovat úplně jinak – třeba Svatý Petr. V každém případě to bylo po dlouhé roky jediné místo s hustším osídlením v údolí horního Labe, takže byl vznik městečka po dlouhé roky tak nějak „na spadnutí“. Když si mlynář Špindler postavil na Labi mlýn a vrchnost povolila stavbu kostela, bylo rozhodnuto. Kolem se začalo pomalu rozrůstat město. Nyní patří takzvaný Špindl mezi největší a nejvytíženější krkonošská střediska. V zimě je především lyžařským centrem, v létě mekou pěších tuláků po vrcholech. Míří sem také sběrači hub a borůvek, především však sympatizanti únavy z mistrovských drinků a vybrané stravy podávané ve zdejších hotelech.

Opatrně přejdeme silnici a po krytém mostě přejdeme Labe. Vydáme se doprava po modré *Harrachově cestě* až k lanovce. Vede na horu, která má v názvu jedno brumlavé zvíře. Je to Medvědín.

Znáte nějakou písničku o medvědech? A Večerníček *Bráškové?* Je o medvědích bráškách –Vojtovi, Kubovi a Matějovi. Dva z nich žijí v medvědáriu v Berouně.

Brum, brum, brum.
O čem se zdá medvědům?
Hlavu, zadek, nohu
schovej do brlohu.
Brum, brum, brum.
Brum, brum, brum.
Zazpíváme medvědům
Dobrou noc, vy šelmy,
nechrápejte velmi
nebo si zboříte dům.

A znáte nějakou pohádku, ve které se objevují méďové? Zkuste vyjmenovat alespoň tři.

My známe třeba *Potkali se u Kolína, Máša a medvěd, Kubula a Kuba Kubikula* a samozřejmě *Medvídka Pú.* Že bychom teď nějakého brumlu potkali u Špindlu?

To určitě nehrozí. Poslední medvěd byl na české straně Krkonoš viděn (a uloven) na začátku 19. století, přesněji v roce 1802. Sice se čas od času objeví „zaručené" zprávy o návratu medvědů do našich nejvyšších hor, většinou je ale šíří nezkušení turisté, které na podzim vyděsí zvuky jelenů v říji.

Najděte na šipkách slovo *MEDVĚDÍN.* Jaký obrázek u něj vidíte?

A co kozy? Nepasou se tu někde poblíž? Zjistěte na dřevěné cedulce, jak se jmenují.

Je tady někdo se stejným jménem? Zjistěte z textu u ohrady, jak se tento druh rohatců nazývá.

3. **Jakou zemi pojmenování skrývá?**

Za pár minut jsme u lanovky a čeká nás nejoblíbenější část tohoto výletu – jízda na ní! Nebo se snad pleteme? :)

Čtyřsedačková **lanovka** vedoucí ze Špindlerova Mlýna na Medvědín je výchozím bodem mnoha turistických túr a výletů. Na vrchol vás vyveze v létě i v zimě. Do provozu byla uvedena v roce 1994. První lanovka – dvousedadlová – tady ovšem šetřila nožky lyžařů už od roku 1979. Jenže šlo o prototyp – jedinou lanovku svého druhu –, a tak „zlobila". (A taky na ni neexistovaly náhradní díly.) Proto byla po 15 letech nahrazena komfortnější čtyřsedadlovou verzí.

Z dolní stanice ve Špindlerově Mlýně stoupá na Medvědín do nadmořské výšky 1 235 m n. m. Během své 1 912 m dlouhé cesty překonává výškový rozdíl 490 m a za hodinu dokáže přepravit až 2 400 osob. Na vrchol to stihne za 13 minut. V létě vám zdarma vezmou na lanovku i kolo. (Chápou, že šlapat do pedálů je namáhavé.)

Při cestě lanovkou si všimněte změn v okolních lesích. Hluboko dole zůstaly poslední buky, výše už se rozkládá království horských smrků. Okolo výšky 1 300 m n. m. smrky nedokážou vzdorovat drsnému klimatu. Jsou stále nižší a postupně mizí. Na takzvané alpinské hranici lesa jsou vystřídány kleči –zvláštními jehličnatými pidistromky.

Víte, proč tomu tak je? Především kvůli příliš nízkým teplotám, s nimiž je spojena i krátká vegetační doba. Příroda prostě nedává těmto stromům dostatek času, aby mohly růst normálně. (Za nějaké dva až tři měsíce v roce byste to také nestačili vytáhnout na čahouny.) Ale co je malé, to je hezké. Plazivé kleče může navíc těšit, že na svůj pokročilý věk určitě nevypadají. I přes nízký vzrůst jsou totiž pěkně staré – 200 až 300 let. Prohlédněte si jejich půlmetrové větvičky a zkuste odhadnout, kolik je kterému „zakrslíkovi" asi tak let. Jestli jde o mladší kousek, kterému je třeba jen padesát, nebo o kmeta.

Na svazích hory se rozkládá skiareál **Medvědín** se sjezdovými tratěmi různé obtížnosti, snowparkem, snowboardovou školou, snowtubingovou dráhou, lyžařskou školičkou pro děti, občerstvením a pestrou nabídkou doplňkových služeb. Medvědín je navíc ideálním místem pro paragliding a nabízí nádherné zážitky z letu krkonošskou krajinou.

Vystupujeme z lanovky a míříme k dřevěnému medvědovi. Odsud se pak vydáme po červené turistické značce směrem k Vrbatově boudě. Do mírného kopečka půjdeme asi hodinku.

Podívejte se na sochu medvěda.

4. **Kolik drápů má na spodní noze?**

Z Medvědína vede značená turistická trasa na Zlaté návrší s pomníkem pánů Hanče a Vrbaty a dále kolem Pančavského a Labského vodopádu až k prameni Labe. Tím směrem se vydáme i my. Jak moc si pak cestu od Vrbatovy boudy prodloužíte, už bude jen na vás. Tajenku luštíme k pomníku Hanče a Vrbaty a pak při cestě zpátky. Takže minimálně k pomníku byste dojít měli. :)

Hledáme červenou značku a cestu, která se jmenuje jako součást kovářské dílny.

Jaké nářadí máme na mysli?

Bucharova cesta byla pojmenována na počest Jana Buchara, řídícího učitele z Dolních Štěpanic a jednoho ze zakladatelů české turistiky a lyžování v Krkonoších. Kdysi to bývala velmi slavná letní i zimní stezka, po které vodil pan řídící Buchar

české turisty do lůna Krakonošovy zahrádky.

V zimě z roku 1892 na 1893 byl Jan Buchar jedním z prvních obyvatel Krkonoš, kteří vyzkoušeli lyže. V Dolních Štěpanicích totiž na pile úspěšně vyrobili kopie norských „ski“ dovezených hrabětem Janem Harrachem. Zatímco hrabě vnímal lyže především jako pracovní pomůcku pro lesníky, učitel Buchar vytušil jejich možné využití v turistice a pomohl vytvořit jádro nového českého krkonošského spolku Ski. Horám a turistice se věnoval celý život. Nepřestal s tím ani v penzi. Dál neúnavně propagoval Krkonoše, například pomáhal s malováním turistických značek. Své hory však neměl opouštět... Když se jednoho dne vydal do Prahy, 10. října 1932 ho bohužel u Národního divadla porazilo nákladní auto. Na následky zranění zemřel ještě ten den v nemocnici. Pohřbený je v Jilemnici.

Znáte nějaký dětský film, ve kterém se děti učí lyžovat na dřevěných prkýnkách? Takový klasický je třeba *Krakonoš a lyžníci.* Vzpomenete si na písničku?

R: On je náš pán (pán hor, pán hor),
vládce a kmán (pán hor, pán hor).
Pomáhá dobrým (pán hor, pán hor),
oplácí zlým (pán hor, pán hor).

Přichází sám (pán hor, pán hor),
sám nepoznán (pán hor, pán hor),
nesnáší klam (pán hor, pán hor),
spravedlivý (pán hor, pán hor).

Pokračujeme krásnou přírodou po značené stezce mezi stromy. Poznáte, o jaké druhy jde? Zkuste někde najít šišku. Ta napoví!

Zastavíme se u dřevěné sochy Krakonoše. Najdete vyřezanou kytičku? A co takhle sedátko? Co se na něm píše?

5. **Jaký tvar je vyřezán na přední straně sedátka?**

Přicházíme ke **Šmídově vyhlídce**. Nachází se asi v polovině cesty mezi Medvědínem a Zlatým návrším. Jméno vyhlídka získala po lesmistrovi Ludvíku Šmídovi (* 1841, † 1895), který pracoval na panství rodu Harrachů. Lze odtud dohlédnout přes údolí Labe k Sedmidolí, dále k pohraničí na Vysoké kolo, Kozí hřbety a také na Sněžku.

Zkuste najít v křoví cedulku, která hlásá, že je zde ložnice jednoho ptáka a že je sem vstup zakázán.

Který z rodičů si vybavil scénku ze známé hry Divadla Járy Cimrmana Blaník? :)

SMYL: Tetřev hlušec. Tetřev hlušec. Jak mě slyšíte?

HYNEK: Je to dobrý, neslyším.

SMYL: Opravdu neslyšíte?

HYNEK: Říkáš něco?

SMYL: Blboune blbá, hluchá, nadřízená...

Mysleli jste si, že je tetřev hlušec hluchý? Ale vůbec ne. Ani jeho menší „bráška“ tetřívek obecný, na jehož bydliště jste právě narazili. To jen v období toku na přelomu dubna a května tetřevi vyluzují tak vysoké a daleko slyšitelné tóny, že se jim svaly ve středním uchu v určité „sebeobraně“ stáhnou natolik, že prakticky na chvilku ohluchnou. Jde o přirozenou ochranu jejich ušních orgánů, něco jako protihluková sluchátka nebo špunty do uší, kterými si ouška chrání lidé.

Proč se do takových hlasových projevů tetřevi vůbec pouštějí? Chtějí zaujmout samičky (správně slepice) natolik, aby si s právě s nimi pořídily tetřevátka. Což se bez pořádné prezentace nikdy nezdaří. (Ba ani jiným představitelům živočišné říše včetně člověka.) Chvilková hluchota, pro kterou dostal pták trochu podobný slepici křížené s krocanem přídomek „hlušec“, se mu zkrátka vyplatí. Je však v tu chvíli zranitelnější a v touze po slepici ztrácí obvyklou obezřetnost. Čehož v dávných dobách, kdy byla tetřeví pečínka oblíbenou pochoutkou, hojně využívali lovci. Tetřevi milují divočinu. Rozlehlé smrkové či smíšené lesy, kde ve vývratech a padlých kmenech hledají úkryt, místo ke hnízdění nebo popeliště.

Dost bylo námluv, čeká nás poslední kopeček. Aby se nám stoupalo snáze, při výšlapu si povyprávíme o zdejších horách. **Krkonoše** jsou nejen nejvyšším českým pohořím dosahujícím výšky více než 1 600 m nad mořem, ale jsou i třetím nejvyšším pohořím ve střední Evropě.

Určitě víte, které hory jsou v Evropě vyšší než ty naše. Jestli jste odpověděli, že Alpy a Karpaty, zasloužíte si pochvalu.

A víte, se kterým státem se o Krkonoše dělíme? Se sousedním Polskem. Tam ale zasahují menší plochou. Jaké je hlavní město Polska? Jeho jméno začíná na V.

Krkonoše patří mezi horami mezi staroušky. Od jejich vzniku kdesi na jižní polokouli uplynulo neskutečných 600 milionů let. Než se dostaly na své místo v Evropě, nesmírně dlouho po planetě putovaly. Vrcholové partie Krkonoš jsou drsností svých podmínek srovnatelné s oblastmi u polárního kruhu v severní Skandinávii. Podle porostů se dělí do několika vegetačních stupňů, pro něž je typická velmi rozmanitá krkonošská flóra a fauna.

K prosazení ochranných opatření v této oblasti byl v roce 1962 zřízen Krkonošský národní park. Znáte jeho zkratku? Je to KRNAP a v Krkonoších na tahle písmenka narazíte snad všude.

V této souvislosti vás musíme upozornit, že v okolí turistické cesty, po které jdeme, uvidíte skutečné skvosty krkonošské vegetace. Proto nic netrhejte a neodhazujte. Krkonošská tundra je velmi citlivá. Když ji lidé poškodí, trvá dlouho, než se vzpamatuje. Není divu, rostliny tady mají totiž jen asi 100 dní během celého roku, kdy mají šanci růst a napravovat škody způsobené člověkem. Což už jsme malinko zmiňovali, když jsme si povídali o kleči.

Znáte Večerníček *Krkonošské pohádky*? Kdo by ho neznal!

Víte, jak se jmenovali čeledín, děvečka a hajný? A víte, jak Trautenberk nadával? *Himl-hergot-donevetr-krucajs-element!* Tato slepenina zkomolených německých výrazů je v podstatě nepřeložitelná, nemá smysl. Ale zní hrůzně hrozivě, že?

My máme Krkonošské pohádky moc rádi. Nejradši samozřejmě sojku práskačku, která po lese pokřikuje: *„Tautnberk, Tautnberk!“*

Zatímco se pomaličku blížíme ke Zlatému návrší, něco vám o této slavné večerníčkové sérii řekneme.

Televizní seriálek vypráví o bájném vládci Krknonoš Krakonošovi, přesněji řečeno o tom, jak dokáže chránit své hory před chamtivci a dalšími zlotřilci, kteří se v nich nechovají, jak mají. Napsaný byl podle pohádek vrchlabské lékárnice Marie Kubátové, která zase poudačky odposlechla od starých domorodců. V Československé televizi seriálek režírovala Věra Jordánová, což byla rovněž velmi milá a chytrá dáma. Dílko se skládá se z 20 desetiminutových epizod, přičemž prvních sedm vzniklo v roce 1974, dalších šest pokračování roku 1980 a posledních sedm dílů roku 1984. To bylo v době, kdy se možná narodili vaši rodiče.

Jsme na Zlatém návrší. Že tady žádné zlato není? A dívali jste se dobře? Možná by nám k němu pomohla hubatá Anče.

Horo, horo, otevři se pro člověka poctivýho a vydej mu málo z bohatství svýho.

Název Zlaté návrší (1 141 m n. m.) vznikl překladem původního německého *Goldhöhe*. Starší český název byl Krakonoš a šlo o jeden z nejletitějších českých názvů v okolí vůbec. Takže se není moc co divit, že dal v podstatě (s drobnou obměnou) nakonec jméno celému pohoří. Společně s Kotlem (1 435 m n. m.) a Lysou horou (1 343,6 m n. m.) tvoří trojici nejvýraznějších hor západních Krkonoš.

Návrší je porostlé kosodřevinou a smilkovými trávníky a jeho strmé severovýchodní svahy nad Labským dolem pokrývají kamenná moře. V jeho sedle s Vrbatovým návrším stojí od roku 1964 oblíbené turistické zařízení **Vrbatova bouda**. Jméno dostala na počest rodáka z Mříčné Václava Vrbaty, který nedaleko odtud v březnu roku 1913 zahynul. Bylo to kousek od chaty na vrcholku, který po něm byl poté pojmenován.

Nebyl ale bohužel sám, komu onoho osudného dne vzalo zrádné počasí život…

Oblékněte si větrovku, zakousněte tatranku a vystoupejte k **mohyle Hanče a Vrbaty**, která zde byla postavena v roce 1925 na paměť těchto dvou zemřelých přátel, aby připomínala, že si lidé mají pomáhat, i kdyby je to mělo stát život. (Pochopitelně je lepší, když se pomoc obejde bez toho.)

6. **Jak se jmenoval Hanč křestním jménem?**

Poslechněte si, co se právě tady před více než sto lety událo.

Oba muži zahynuli o Velikonočním pondělí 24. 3. 1913, kdy se v průběhu závodu v běhu na lyžích na 50 km extrémně změnilo počasí. Byl březen, jaro, teplo... Na start proto všichni borci včetně favorita Bohumila Hanče dorazili nalehko, jen v košili, bez čepice a rukavic. Závod byl odstartován, lyžaři se rozeběhli.

Náhle se však zvedl prudký vítr, výrazně poklesla teplota, rozpoutala se hustá sněhová vánice a padla mlha. Bylo jasné, že v tomhle se závodit nedá. A tak organizátoři závod zrušili, všechny soutěžící zastavili a poslali je do tepla. Až na Hanče, který byl již příliš vpředu, takže se o zrušení nedozvěděl. A mobily nebyly... Byť znal trasu jako své boty, v mlze zabloudil a zcela vysílený se ploužil sněhovými pláněmi.

Jeho přítel Vrbata se vlastně přišel na závod jenom podívat. Jenže když zjistil, že se Hanč na rozdíl od ostatních nevrátil, šel ho hledat. A skutečně ho polozmrzlého našel nedaleko Labské boudy. Ačkoli věděl, že riskuje vlastní život, dal mu svůj kabát a čepici a nasměroval ho do bezpečí. Nikdo moc neví, proč se s Hančem rovnou nevydal do tepla. Místo toho začal nelogicky sjíždět k Mísečkám. Po chvíli se však na hřeben vrátil, aby také zamířil k Labské boudě za Hančem. Vtom však spatřil Hančovy lyže zapíchnuté ve sněhu. A přítel nikde. Polomrtvý ho začal v tom šíleném nečase hledat. Neuspěl a v blízkosti dnešní mohyly umrzl. Už se nedozvěděl, že krátce předtím objevil Hanče jiný závodník – český Němec Emerich Rath. Vzal kolabujícího kolegu obětavě na záda a po pás ve sněhu ho vlekl na Labskou boudu. Neviděl na cestu, tyčové značení se ztrácelo v mlze. Hrozilo, že se oba zřítí do hlubin Labského dolu. K Labské boudě zbýval už jen kilometr, když vyčerpaný zachránce pochopil, že sám umírajícího do tepla nedostane. Se sebezapřením ho posadil k jedné z tyčí a z posledních sil běžel pro pomoc. Teprve na Labské se zhroutil. Všechno jeho úsilí však vyšlo nazmar. Záchranná výprava poté Hanče sice do boudy dopravila, jenže všechny oživovací pokusy již byly marné. Podchlazený a vyčerpaný Hanč zemřel na selhání srdce. Ve stejnou dobu byl na dnešním Vrbatově návrší nalezen zmrzlý Vrbata. Tragický příběh Hanče a Vrbaty byl posledním impulzem ke vzniku horských záchranných služeb.

Již více než 100 let si lidé vyprávějí tento příběh o obrovské odvaze a přátelství. Svítí-li na Zlatém návrší slunce, zdá se popsané drama nepochopitelné. Od místa neštěstí je přehledně vidět celý okruh tratě jako na dlani, na Mísečky je to z kopce na lyžích pár desítek minut, na Labskou boudu po rovině ještě blíž. Stačí ovšem, když se zatáhne... A zdánlivě bezpečná náhorní planina se promění ve zrádné nepřehledné pole obepnuté strmými srázy, v němž člověk může velmi snadno kroužit stále dokola od strže ke strži.

Odpočiňte si a rozhodněte se, co bude dál. Jste v půlce cesty. Další písmenka do tajenky budeme luštit cestou zpátky. Pokud je krásně, určitě doporučujeme výlet si ještě prodloužit a pokračovat k Pančavskému vodopádu, na Labskou boudu a pak po žluté značce (po které se budeme vracet i my) až opět pod pomník Hanče a Vrbaty. Výlet si prodloužíte o hodinku, ale nebudete litovat. Samozřejmě jen pokud je hezky! Vzpomeňte na Vašíka a Bohouška a v mlze a slotě se na trasu určitě nepouštějte!

Od mohyly Hanče a Vrbaty jsou vidět Harrachovy kameny. Naskytne se vám jedinečný **pohled do Labského dolu**, na jehož hraně stojí Labská bouda. Nad ní se tyčí nezaměnitelná **špička Violíku**, vpravo je vidět typická **silueta boudy U Sněžných jam**. Budete-li mít štěstí, zahlédnete v dálce i nejvyšší českou horu. Určitě víte, jak se jmenuje. Dokážete ale říci, jak je vysoká? Pokud jste odpověděli, že 1 603 metrů, měli by vám rodiče dát jeden dílek čokolády Toblerone. Než ho sníte, dobře si ho prohlédněte. Nepřipomíná vám svým tvarem známou švýcarskou horu Matterhorn? Odborníci říkají horám obroušeným z několika stran matterhorn právě podle ní. V Česku je matterhorn jediný – Sněžka.

Už jste si všimli, že má také tvar trojbokého jehlanu? Nebylo tomu tak vždy. Původně byla Sněžka oblá jako kopeček zmrzliny. V dobách ledových ji ale ledovce ze tří stran obrousily a po tisíci letech obrušování dopadla stejně, jako kdybyste kopeček zmrzliny olizovali ze tří stran a snažili se vytvarovat jakousi trojbokou pyramidu. Až se vrátíte do údolí, vyzkoušejte si to. Ale musíte rychle, než se vám zmrzková Sněžka rozteče.

Teď jsme ale na hřebenech, které vyčnívají jako kilometr vysoká bariéra nad okolní krajinou. Co z Krkonoš dělá místo s nejdrsnějším podnebím ve střední Evropě? Často na nich fičí vítr od Severního moře, protože mu nestojí v cestě žádné hory. Proto je v Krkonoších zima, vlhko a větrno. Ale nám to nevadí, vždyť krkonošský sibiřský typ tundry je to nejcennější, co tady máme. A je k nerozeznání od tundry skandinávské, neboť obě formuje stejné podnebí.

Od pomníku sejdeme k rozcestí *NAD KOTELNÍ JÁMOU*. Podívejte se na cedulky a najděte v názvech míst hned dvě skrytá zvířata. O medvědovi už víme. Jak se jmenuje dravec, jehož boudy jsou odsud jen 0,5 km?

Napište jméno dravce.

Žlutá značka nás vede z kopce. Míříme na Horní Mísečky, ale až k nim nedojdeme.

Cesta nabízí překrásné výhledy. A ve stráni možná vidíte mnoho zvláštních rostlinek. Poznáte některé?

Některé krkonošské doly a jámy fungují jako velký trychtýř chytající severozápadní vítr, který na hřebeny Krkonoš vynáší mnoho semen. Jakmile vítr na hřebenech zpomalí, semínka spadnou na zem, někdy i vyklíčí… A na těchto místech pak vznikají ony pověstné zahrádky. Lidé tak již kdysi označovali místa, na nichž roste nesmírně bohatá luční květena. Právě ta spoluvytváří zdejší velevzácnou tundru s takzvanými endemickými druhy, které se vyskytují pouze v těchto horách. Lavinové dráhy se staly domovem nejpamátnější dřeviny Krkonoš – jeřábu krkonošského. Jen tady – opravdu nikde jinde na světě – roste posledních 150 keřů (přibližně) tohoto unikátního rostlinného pokladu. Proto je jeřáb krkonošský chráněn nejpřísněji, jak to jen jde. Najdeme tu však i nespočet dalších rostlin, kterým hrozí, že z našeho světa zmizí. Například prvosenku nejmenší, lomikámen vstřícnolistý, jeřáb sudetský či druh orchideje prstnatec Fuchsův, …

Zapamatovali jste si alespoň jednu rostlinku z těch, co jsme teď jmenovali? Asi ne. Už vás bolí nožky, chápeme! :)

Klesáme stále níž po **Staré vozové stezce** a napravo vyhlížíme další smutný pomník. Je masivní, žulový a připomíná tragickou smrt právníků Jiřího Vrabce a Miloslava Machka, kteří zde zahynuli při sněhové vánici v lednu 1933.

Obejděte kámen a najděte nápis na druhé straně.

8. **Doplňte slovo: Skončili zde své …… ve sněhu.**

Ještě 15 minut a dostaneme se na křižovatku cest, která nás pošle do kopečka. Než na ni narazíme, ještě jednou se rozhlédněte. Sedlo mezi blízkým Zlatým návrším a Medvědínem ve výšce 1 212 m n. m. skrývá v lese malá rašeliniště a jezírka. Tady pozor na bludičky. Jejich světýlka lákají turisty do bažin a na pověstné bludné kameny. Víte, že bludičky se nad močály objevují vždycky v lichém počtu?

A víte, co je to bludička?

Bludník (bludnička) nebo blud se ukazují v podobě drobného plaménku. Blikotající světélko má magickou moc. Jak ho lidé uvidí, jdou za ním jako praštění, jako by rozumu pozbyli. Světélko však není laskavé, nevede je k domovu, ale do osidel smrti – do tůní a močálů, do nichž poutníci zapadnou, utopí se a navždy se za nimi zavře bahno.

Co k takovému nekalému jednání bludníky a bludičky vede? Pravděpodobně lítost a závist. Jde totiž o přeměněné dušičky zemřelých nepokřtěných dětí. Tak si asi říkají, že když nebylo dopřáno dožít se dospělosti jim, nezaslouží si pobývat na tomto světě ani ti, kdo jim v noci špacírují po bytě.

Bludičky můžete potkat téměř všude na Šumavě, ale – jak je vidět – i v Krkonoších se jim daří!

Blíží se konec našeho výletu. Na rozcestí *NAD JILEMNICKOU BOUDOU* se vydáme doleva a funíme do posledního dnešního kopce.

Pod námi jsou Horní Mísečky, které jsou nejvýše položenou krkonošskou osadou a známým střediskem sjezdového a běžeckého lyžování. Jejich osídlení je pravděpodobně spojené s těžbou rud. Začalo už v 17. století. Dodnes jsou zde patrné zbytky hald hlušiny. Vidíte nějaké?

Pokud byste ještě měli dostatek sil nebo se vám nechtělo platit cestu lanovkou dolů, může se do Špindlu sesypat pěšky právě přes Horní Mísečky. Bylo by to ale ještě tak na hodinku…

My ostatní – pohodlní lanovkoví – jdeme kousíček po **Masarykově horské silnici**.

Víte, po kom je pojmenovaná? Zkuste říci celé prezidentovo jméno.

Je to nejvýše položená silnice v Čechách a autobusy po ní jezdí jen od poloviny května do konce října. Byla postavena před 2. světovou válkou v souvislosti s budováním vojenských obranných zařízení na hřebenech Krkonoš. Tuto pohnutou historii připomínají malé betonové bunkry zvané řopíky, které jsou roztroušené na hřebenech Krkonoš. Některé z nich jsme mohli vidět také nedaleko Vrbatovy boudy.

Pás železobetonových opevnění vybudovala Československá armáda v době, kdy si uvědomělejší státy Evropy připustily,

jakou smrtelnou hrozbu pro ně představuje Hitler a jeho říše.

Během dvouletého období vzniklo na hranicích téměř **10 000 takových staveb**.

Byly někdy použity? Vystřelilo se z nich někdy? Co myslíte? Nikdy! Po podepsání Mnichovské dohody v roce 1938 o postoupení pohraničních území Československa Německu byly k ničemu. Hřebeny Krkonoš ovládli Němci, a protože jim vadil český nápis na mohyle Hanče a Vrbaty, zničili ji. Dnes naštěstí zase stojí obnovená jen pár metrů od opuštěných bunkrů, jak jste sami viděli.

Už jen kousíček… A jste nahoře. Napravo vidíte barevnou tabuli s nápisem *Špindlmanova mise*. Která z postav na obrázku je vám nejpodobnější? Nám ta holčička se zamotaným jazykem.

Podobně zamotané máme totiž nohy. Také nás trošičku bolí. Ale před námi už je jen jedna sedačka lanovky. Hned za ní vykukuje ta naše, která nás odveze do údolí. STOP! Zapomněli jsme na odpověď na poslední dnešní otázku. V jaké nadmořské výšce se Medvědín nachází?

9. **Opište první číslici.**

Konečně dopadáme na čtyřsedačku jako tři pytle brambor (neboli po krkonošsku erteplí) a opouštíme Krakonošovo království. Čeká nás sešup do údolí. Tak tedy: Vzhůru dolů! Za dalšími zajímavostmi výletů s tajenkou. :)

K hotelu se můžete vrátit stejnou cestou, jakou jste přišli k lanovce. Nebo jít podle naší mapky a zkusit to jinudy. Stačí přejít Labe o most dříve a k hotelu Sněžka přijdete z druhé strany. Obě cesty jsou stejně dlouhé.

Tajenku máme vyluštěnou. Kouká z ní na nás zvláštní cizí slovo a také číslovka. Je to kód, díky němuž budete mít v hotelu Sněžka 10% slevu na ubytování. A to se vyplatí! Kód je potřeba zadat při tvorbě rezervace na stránkách www.felicity.cz

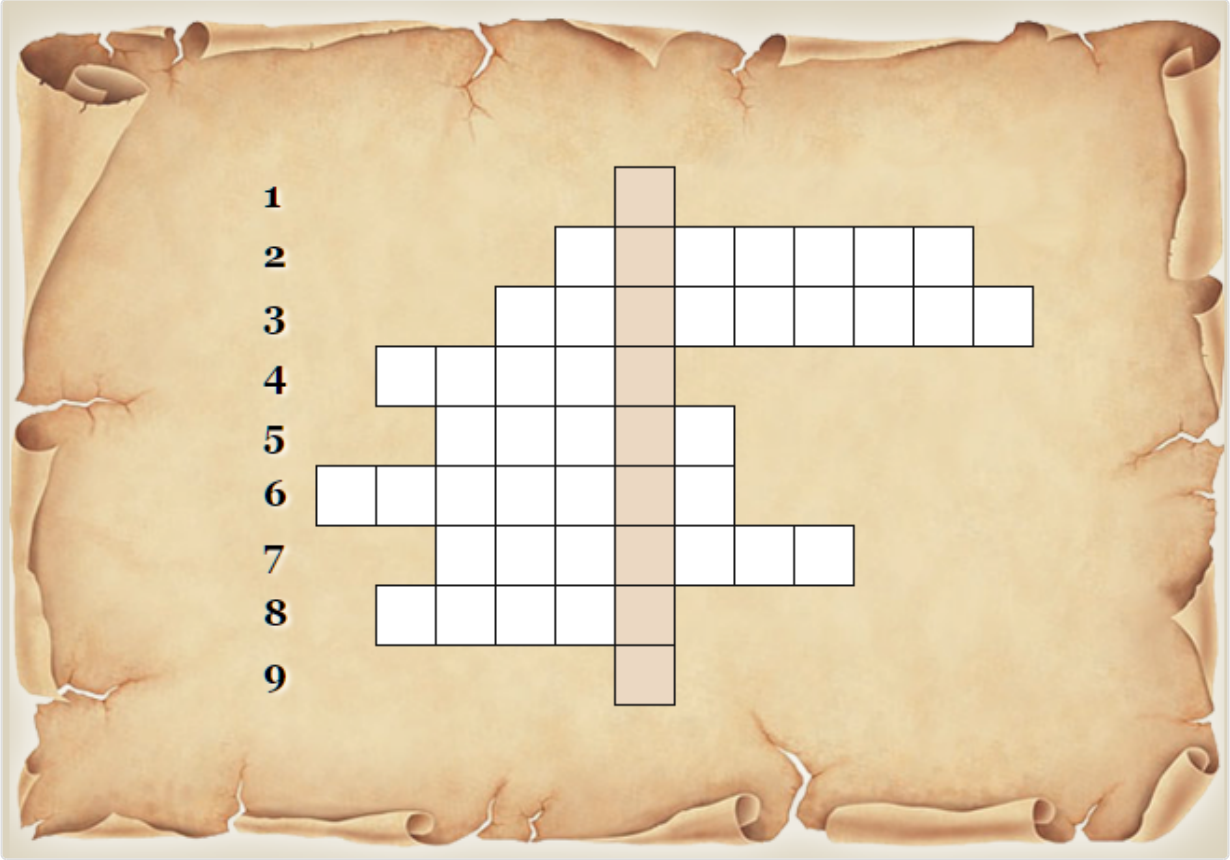
A abychom nezapomněli, moc děkujeme dobrým duším z hotelu Sněžka nejen za péči, ale především za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA. :)

Hotovo. Procházka i osvěta jsou u konce. Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou!

V textu byly mimo jiné použity informace z webových stránek www.kudyznudy.cz, ucapa.eu, www.idnes.cz, www.noveregiony.cz, www.mestospindleruvmlyn.cz, www.skiareal.cz, spindleruv-mlyn.cz

Otázky k tajence

1. **Napište písmeno do doplňovačky**
2. **Jakou barvu má mlynářův šátek?**
3. **Jakou zemi pojmenování skrývá?**
4. **Kolik drápů má jeho spodní noha?**
5. **Jaký tvar je vyřezán na přední straně sedátka?**
6. **Jak se jmenoval Hanč křestním jménem?**
7. **Napište jméno dravce.**
8. **Doplňte slovo: Skončili zde své ……. ve sněhu**
9. **Opište první číslici.**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 09.11.2026 20:41